

MEMO

Aan : Jetta Klijnsma
Afschrift : [REDACTED]
Van : [REDACTED]
Datum : 6 maart 2019
Onderwerp : Kennismaking Marjan van Loon - Shell; vrijdag 8 maart

Uit contact met [REDACTED] blijkt dat naast mw. Van Loon ook
- [REDACTED]) en
- [REDACTED]
bij het overleg aanwezig zijn.

Doel van het gesprek is nader kennismaken. Mede vanwege jouw rol als voorzitter SNN. Open gesprek, gesprekspunten van de kant van Shell:

- nader toelichten wat de Shell doet op het gebied van energietransitie en hoe het Noorden daarbij aan kan sluiten.
- toekomstscenario's.

Vanuit onze kant:

- aanknopingspunten met Drenthe 4.0.

Marjan van Loon persoonlijk

10.2e [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Zij is sinds 2016 president-directeur van Shell Nederland.

Shell

Fysiek: Den Haag (hoofdkantoor), Rotterdam (industrie), Amsterdam (onderzoek) en via NAM in Noord-Nederland.

NAM is 50/50 van Shell en Exxon/Mobil. Shell zal aangeven dat dat gevolgen heeft voor de mogelijkheden tot sturing op de NAM.

Shell en energietransitie

Naast investeringen in verduurzaming van olie- en gasactiviteiten investeert Shell zo'n 1 à 2 miljard dollar per jaar in de New Energies-divisie, opgericht in 2016.

Shell New Energies richt zich op:

- nieuwe brandstoffen (biobrandstof, waterstof, snellaadpunten)
- duurzaam opgewekte elektriciteit (wind, zon)

Volgens Shell kan hernieuwbare energie niet voorzien in de mondiale energiebehoefte. Afvangen en opslaan van CO2 is daarom ook nodig. Verder is overheidsbeleid nodig voor het verduurzamen van o.a. de zware industrie, transport, enz.

Bericht in september 2018: Shell voorziet een sterke groei van haar New Energies-activiteiten. Tegen 2023 verwacht het energieconcern dat het aantal banen in haar New Energies-hub in Nederland groeit naar vijfhonderd tot zevenhonderd. Shell is ook van plan om meer dan 200 miljoen dollar te investeren in een nieuwe Shell-campus in Den Haag, daarnaast versterkt Shell haar Research & Development activiteiten in Amsterdam.

Gesprekspunten

• Drenthe 4.0

Plan is bekend (zie achtergrond)

Aanleiding was kabinetsbesluit om Groninger gaswinning te beëindigen

-> gevolgen voor de werkgelegenheid bij NAM en aardgasgerelateerde bedrijvigheid

-> plan om werkgelegenheid te behouden/nieuwe te creëren

-> kansen in energietransitie, vergt transitie bij bedrijven en op arbeidsmarkt

NAM is nauw betrokken bij ontwikkeling plan.

Programmalijnen: hergebruik infrastructuur (o.a. NAM), kennisinstituut (behoud en uitbouw kennis NAM), praktijkgericht opleiden en sluiten kringlopen energie en grondstoffen.

- Drenthe ziet zeker kansen in energietransitie. Hoe kunnen provincie en Shell (NAM) elkaar op dit vlak helpen en versterken?
- Energietransitie is uiteraard belangrijk thema in Noord-Nederland. Accenten liggen per provincie vaak wat anders, maar ook gezamenlijk, zie waterstof.
- Toekomstscenario's
 - Shell heeft o.a. met Den Oudsten en Paas overleg gehad. Wil graag aan de slag met toekomstbeelden voor Noord-Nederland. Shell, maar ook NAM, heeft behoefte aan visie, helderheid over ambities vanuit de overheden. "Veel bedrijven wachten af".
 - Begrijpelijk. Vanuit overheden ook van belang te werken aan draagvlak. Regionale overheden kunnen niet alles alleen bepalen. Maar positieve grondhouding. Verwijzen naar proces van de Regionale Energie Strategie -> meer duidelijkheid over waar wat en hoe? Wordt tot de zomer vooral nog gewerkt aan proces en opgaven op hoofdlijnen. Daarna verdere concretisering.

Alg. als het gesprek te veel de diepte in gaat aansturen op verder (hoog-)ambtelijk overleg of met gedeputeerde Stelpstra.

Achtergrond

Eerder gesprek met Van Loon

N.a.v. het bericht over investeringen in New Energies in Nederland heeft op 5 november 2018 een gesprek plaatsgevonden met gedeputeerden Brink en Stelpstra. Via een beeldverbinding waren ook [redacted] en [redacted] (NAM) bij het gesprek aanwezig.

Samenvatting:

- Vanwege maatschappelijke druk is het moeilijk door te gaan met fossiel. Er wordt dus nadrukkelijker gekeken naar nieuwe toepassingen en de rol van de Shell en NAM in de energietransitie.
- Shell/NAM kunnen zich vinden in plannen zoals aangegeven in Drenthe 4.0.
- Energietransitie kan helpen in opbouw nieuwe werkgelegenheid.
- NAM heeft specifieke kennis v.w.b. de ondergrond. Is te benutten in een kennisinstituut. Shell nodigt provincie uit NAM daarbij te betrekken – of liever: aan te sluiten bij overleg tussen NAM, EBN en minEZK.
- Als de provincie interessante duurzame projecten heeft, kan Shell daarop aanhaken. Voorbeeld is GZI Next bij Emmen. NAM/Shell kan hier nieuwe kennis opdoen. Voor de provincie is het van belang dat bedrijven (innovatie) en onderwijs hierop aan kunnen haken.

Vervolg Drenthe 4.0

Inmiddels heeft ook minister Wiebes op 11 februari jl. tijdens een werkbezoek in Emmen het plan ontvangen. Hij is daar ook nader geïnformeerd over het plan GZI Next en de mogelijke koppeling met de vergroening van de chemische industrie in Emmen. hergebruik van de oude gaszuiveringsinstallatie Emmen voor productie van nieuwe energievormen in combinatie met het industriecluster op het EMMTEC-terrein.

Dit is een goed voorbeeld van initiatieven die we in Drenthe verder willen brengen. Win-win.